

2022

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

*Een ecologische beoordeling ten
behoefte twee woon-/werkkavels aan de Susterwei in De Tike.*

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Een ecologische beoordeling ten behoeve van twee woon-/werkkavels aan de Susterwei in De Tike.

De Tike, oktober 2022

In opdracht van:

interra

Ealse Venema

oer de feart 163

8502 cv Joure

Tel.: 0513-412 418

Mob.: 06-308 434 38

Email: ealse@interra.nl

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 06-22600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur en veldwerkzaamheden (12 oktober 2022):

Dhr. Meino Zondervan

Tel. 06-41548096

Email: meino.zondervan@gmail.com

Gecontroleerd door:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Omslagfoto: Impressie van het plangebied.

Inhoudsopgave

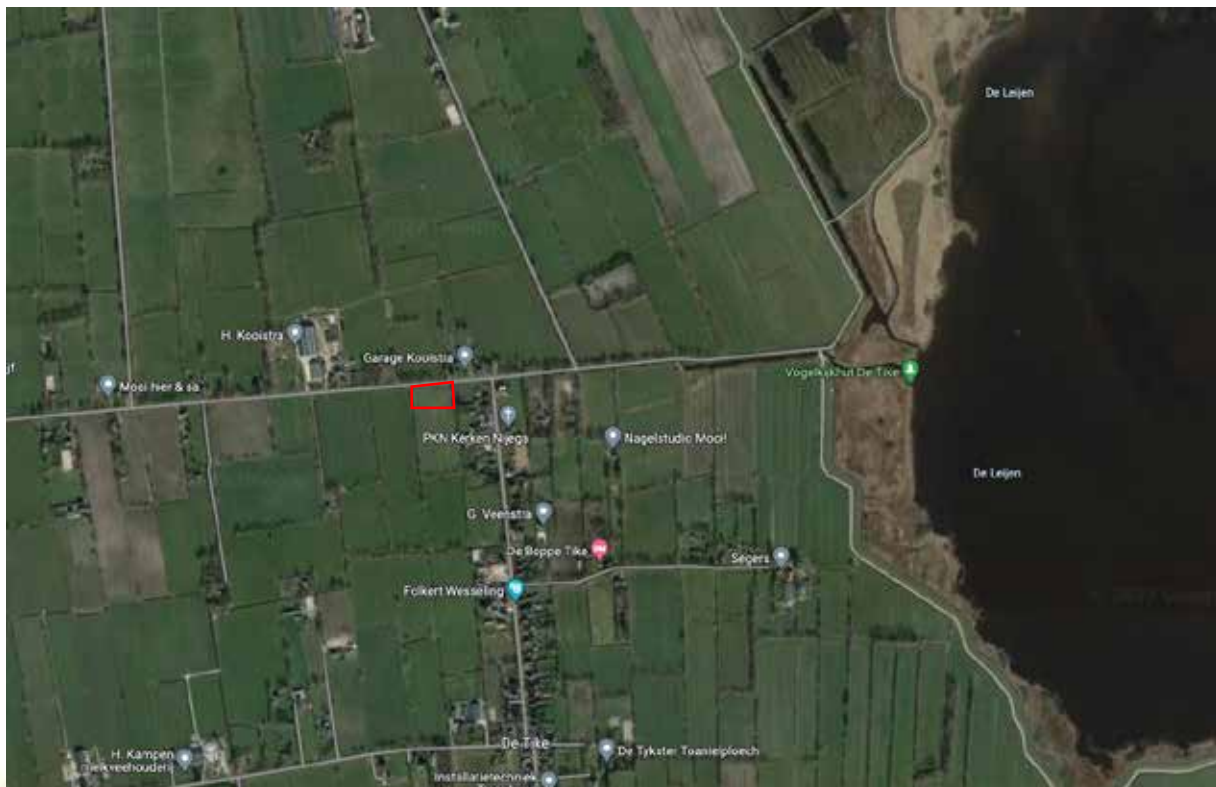
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
2. Onderzoeksmethodiek	7
3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	7
4. Toetsing gebiedsbescherming	7
4.1 Natura 2000	7
4.2 Natuurnetwerk Nederland	8
4.3 Provinciaal beschermde gebieden	8
5. Toetsing soortenbescherming	9
5.1 Flora	9
5.2 Zoogdieren	9
5.2.1 Vleermuizen	9
5.3 Broedvogels	10
5.3.1 Jaarrond beschermde nesten	10
5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)	10
5.4 Amfibieën en reptielen	10
5.5 Vissen	11
5.6 Ongewervelden	11
6. Toetsing Houtopstanden	11
7. Conclusie flora en fauna quickscan	12
8. Literatuurlijst	13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers Franke Kooistra en Gosse Wijnstra zijn voornemens het terrein opnieuw in te richten middels de bouw van twee woon-/werkkavels aan de Susterwei in De Tike (*figuur 1*). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In opdracht van de initiatiefnemers heeft Ealse Venema (Interra), Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het geplande planvoornemen al dan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Googlemaps

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing scheidt, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied betreft ongeveer een vijfde deel van Perceel: ODGoo-F-348 volgens de Kadastrale kaart. Het is gelegen aan de noordzijde van het perceel aan de Susterwei. Het plangebied ligt aan de buitenzijde ten westen van de bebouwde kom. Het betreft een agrarisch grasland welke is omgeven met begroeide houtwallen. Aan de westzijde loopt een watergang langs de houtwal (*figuur 2 tm 5*).

De initiatiefnemers Franke Kooistra en Gosse Wijnstra zijn voornemens het terrein opnieuw in te richten middels de bouw van twee woon-/werkkavels. De werkzaamheden vinden plaats binnen de houtwallen/singels. Alleen aan de noordzijde vanaf de Susterwei worden twee toegangsroutes gecreëerd..

Figuur 2. Het plangebied bekeken vanaf de zuidzijde.

Figuur 3. Bebouwde kom met rechts het plangebied.

Figuur 4. Een smalle watergang aan de westzijde van het plangebied.

Figuur 5. De Susterwei aan de noordzijde van het plangebied.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Ealse Venema (Interra), heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (12-10-2022) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische diversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

4. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en provinciaal beschermde gebieden als ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkans en -compensatiegebieden.

4.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebied de Alde Feanen in de provincie Fryslân. Negatieve effecten door externe werking door trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de grote afstand (± 5 kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Alde Feanen) grotendeels uit te sluiten (figuur 6).

Figuur 6. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied. Bron: kaartenkijldoos

Stikstofdepositie

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebied de Alde Feanen zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Sinds 1 juli 2021 is sprake van een bouwvrijstelling voor projecten. Deze vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd. Dat betekent bijvoorbeeld dat nog steeds een natuurvergunning nodig kan zijn voor de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het verkeer op een aan te leggen weg of andere redenen die in de gebruiksfase een toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben (aanpakstikstof, 2021). Een stikstofcalculatie moet uitwijzen of dit het geval is.

Er worden twee woon-/werkgebouwen gerealiseerd. Na realisatie wordt er toename in verkeersaan-trekking verwacht. Gezien de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (de Alde Feanen), lijkt op voorhand stikstofuitstoot binnen het planvoornemen geen negatieve gevolgen te hebben voor stikstofgevoelige natuur binnen het Natura 2000-gebied. Echter, bevoegd gezag bepaald of een stikstofcalculatie al dan niet vereist is.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (*figuur 7*). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 7. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. NNN-gebied (oranje) en weidevogelkansgebied (geacceerd). Bron: kaartenkijkdoos.

4.3 Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied is niet aangewezen als ganzenrust- en foerageergebied of weidevogelkans-/weidevogelkerngebieden (Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). Om deze reden is negatief effect niet aan de orde.

5. Toetsing soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Bij de toetsing soortenbescherming wordt getoetst of mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen al dan niet hinder kunnen ondervinden van het plan.

5.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora zijn o.a. boterbloem, riet- en grassoorten en langs de randen de houtwallen/singels van het plangebied met bramen, waterzuring, wolfspoot, fonteinkruid, brede stekelvaren, wilgenroosje, berk, lijsterbes en els. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

5.2 Zoogdieren

In het projectgebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn onder andere mol, haas, steenmarter, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., bosmuis of rosse woelmuis. Bij het voornemen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren verstoord worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Fryslân automatisch vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

5.2.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foeragegebieden.

Verblijfplaatsen

Het plangebied betreft een graslandperceel met bomen langs de randen in een coulissenlandschap. Er zijn binnen de invloedssfeer van het planvoornemen geen bomen of gebouwen met potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig.

Vliegroute

Aan de westzijde bevindt zich een smalle watergang langs het plangebied die gebruikt kan worden door de watervleermuis als (essentiële) vliegroute (*figuur 4*). Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergang kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing richting de watergangen te voorkomen. Hetzelfde geldt voor houtwallen/singels aan alle zijden binnen de invloedssfeer van het plangebied. Deze vormen lijnvormige elementen in het open landschap die mogelijk door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute.

Figuur 8. Lijnvormige elementen als mogelijke vliegroute voor vleermuizen.

Foeragegebied

In de omgeving van het plangebied bevinden zich watergangen, bomen, bosschages en een meer (De Leyen) welke prima kunnen dienen als foeragegebied voor soorten als de ruige- en gewone dwergvleermuis, watervleermuis en de meervleermuis. Dit geldt eveneens voor de laatvlieger die goed gedijt in half open landschap. Men dient om deze redenen in het kader van de zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Jaarrond beschermde nesten

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich bomen/bosschage. Er zijn tijdens het veldbezoek (12 oktober 2022) geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen en kunnen worden uitgesloten.

5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)

Naast jaarrond beschermde nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grofweg 15 mrt. t/m 15 juli) broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. grasmus, wilde eend, zwartkop en scholekster. Tijdens het veldbezoek werden geen vogels aangetroffen wegens afwezigheid in het huidige seizoen. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

5.4 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen in het plangebied. Uit deskstudie komt naar voren dat er geen beschermde soorten (b.v. de heikikker) voorkomen in het plangebied. Het terrein is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën (b.v. bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander). Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Echter, te allen tijde is de Zorgplicht van kracht. Daarnaast worden er in het gebied op basis van het ter plaatse aanwezige habitat geen reptielen (als bijv. de levendbarende hagedis en ringslang) in het plangebied verwacht. Overtre-

ding van een verbodsbepaling binnen de wnb op de onderdelen amfibieën en reptielen is daarmee uitgesloten.

5.5 Vissen

In de wijde omgeving van het plangebied komt de grote modderkruiper voor. De watergang ten westen van het plangebied (*figuur 4*) is mogelijk geschikt als leefgebied van deze soort. Negatief effect is uitgesloten, omdat deze watergang onaangetast blijft bij dit planvoornemen.

5.6 Ongewervelden

In en rond de planlocatie komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen ontbreken kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbescheer. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

6. Toetsing houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

7. Conclusie flora en fauna quickscan

De initiatiefnemers Franke Kooistra en Gosse Wijnstra zijn voornemens het terrein opnieuw in te richten middels de bouw van twee woon-/werkkavels aan de Susterwei in De Tike. Uit de toetsing Wet natuurbescherming onderdelen gebiedsbescherming en houtopstanden is naar voren gekomen dat er binnen deze onderdelen geen overtreding van de Wet natuurbescherming worden verwacht. Het is aan bevoegd gezag om een overweging te maken of een stikstofcalculatie al dan niet vereist is.

Het planvoornemen is getoetst op het onderdeel soortenbescherming. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden omtrent beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en flora.

Tijdens het broedseizoen (grofweg 15 mrt. t/m 15 juli) kunnen broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt aangeraden buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien men voornemens is binnen het vogelbroedseizoen te starten met de werkzaamheden, dan wordt aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individu in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop. Lichtverstrooiing naar omliggend gebied dient te worden voorkomen i.v.m. vliegroute(s) en foeragerende vleermuizen.

8. Literatuurlijst

Ministerie van Economische Zaken, 2017. Wet natuurbescherming (16 december 2015). [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015>

Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016. Soortenbescherming bij, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken.

Stibbeblog, 2016. De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wet-natuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijke-invloed-is/>

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abddd3>
(Kaartenkijksdoos provincie Fryslân)

https://www.naturazoo.nl/sites/default/files/profielen/Profielen_HRSoorten_Actueel/Profiel_soort_H1318.pdf

<https://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

<https://www.naturazoo.nl/gebieden/friesland/alde-feanen/alde-feanen-doelstelling>

BIJ12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

Waarnemingen.nl

Verspreidingsatlas.nl

Telmee.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl